Anul al 57-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { In România 6 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 225 Sâmbătă 17 August 1940
10 Pagini
P IIII

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei. UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

COOPERATIVE SANITARE

O inițiativă de mult dovedită necesară și pe care noi însine am recomandat-o prin ziarul nostru, este pe punctul de a se pune în mișcare.

E vorba de instituirea **cooperativelor sanitare** pentru uzul și asistența populației din satele noastre, unde, ca în multe alte privinți, acțiunea oficială s'a arătat până acum înceată, greoaie, dacă nu total absentă.

Țărănimea pusă în situația de a 'și creia singură mijloacele de luptă împotriva dușmanilor nevăzuți ai vieții și sănătății oamenilor, țărănimea contribuind prin propria ei vrednicie și prin propriile ei puteri la asigurarea unor condițiuni igienice superioare obștei rurale, iată o formă nouă de realizare a posibilităților și a binefacerilor pe care le oferă ideea și instituția cooperației.

Acest câmp nou de faptă cooperatistă nu este de altfel decât corolarul celorlalte realizări dovedite posibile pe calea cooperației în domeniul economic și financiar, în domeniul culturii, al asigurărilor, etc.

Iar inițiativa experienții aparține țărănimii jugoslave, tradusă în fapt la câțiva ani după încheierea păcii, cu rezultate practice din cele mai încurajatoare.

Grupați în jurul organizației lor sanitare cooperatiste, țăranii jugoslavi au la îndemână în caz de boală personalul medical și sanitar auxiliar, cât și medicamentele necesare. Sănătatea și viața lor, ca și a familiei, nu mai sunt lăsate la voia întâmplării, pradă bolilor și neintervenției la timp. Nașterile în asistența medicului sau a moașei nu mai sunt excepții rare, cum se întâmpla înainte de introducerea cooperației sanitare, când mortalitatea atingea un procent foarte mare atât la copii cât și la mame. Normele unei vieți igienice la sate au câștigat teren în conștiința și practica obștei țărănești, ceeace nu a întârziat să schimbe simțitor fața satelor jugoslave.

Iată dece, relevând și în alte rânduri rezultatele recoltate în Iugoslavia, îndemnam să se facă și la noi un început în această direcție.

Inițiativa s'a anunțat, în fine, abia zilele acestea.

Ea aparține Institutului național al cooperației, care, prin divizia îndrumării, a dispus să se creieze, pentru moment, pe lângă unele unități cooperative din Oltenia și Muntenia, numai **secțiuni sanitare**, care, pe măsură ce încercarea va da roade, să se poată transforma în cooperative de sine stătătoare.

Socotim, firește, binevenită inițiativa și așteptăm acum dela prieperea inițiatorilor și dela înțelegerea cooperatorilor direct interesați, ca ea să prindă rădăcini și să dea roadele dorite în țara, care ține recordul european în mortalitatea infantilă din mediul rural.

PENTRU INȚELEGEREA ROMÂNO-BULGARĂ

„Epopeea Turtucaiei" și „Frumusețile litoralului Mării Negre" au alcătuit, acum câteva zile, a doua parte a programului muzical și cultural emis de postul de radio-difuziune dela Sofia.

„Epopeea Turtucaiei" este o compoziție muzicalo - patriotică inspirată de luptele dela Turtucaia din anul 1916, iar „Frumusețile litoralului Mării Negre" au fost titlul unui reportaj făcut de un artist dela teatrul Național din Sofia. Autorul reportajului a început prin a vorbi de Varna și regiunea înconjurătoare, pentru ca apoi să treacă și să stăruie mai mult asupra pitorescului ce oferă Balcicul, Cavarna și capul Caliacra și să încheie cu o chemare la datoria ce au bulgarii de a păstra pentru totdeauna aceste regiuni așa de frumoase.

Nu sunt, oare, astfel de gesturi și manifestațiuni cel puțin inoportune în aceste zile, când este vorba să se stabilească, într'o atmosferă senină, raporturi de bună prietenie între România și Bulgaria? Socotim că răspunsul e cuprins în întrebarea însăși.

Insă, ca o contribuție la o cunoaștere mai exactă a problemelor în jurul cărora urmează să se ducă tratative între aceste două țări, expunem într'o formă rezumată și — întru cât ne stă în putere — mai precisă, unele date de natură să arunce o lumină prețioasă asupra problemelor în discuție.

Primul adevăr stabilit și dovedit este că asupra Dobrogei — asupra Dobrogei Vechi, ca și asupra Dobrogei Noui — bulgarii nu pot invoca nici drepturi istorice, nici drepturi etnice. In nici o epocă a istoriei, Dobrogea sau o parte a ei n'a fost teritoriu național bulgar, în sensul de a avea o veche și numericește, o populație oarecum importantă de origină bulgară. In Dobrogea n'a luat niciodată ființă vreun stat cu caracter bulgar și nu s'a înregistrat vreo mișcare în acest sens.

Având drept centru orașul Balcic, în Dobrogea Nouă a existat cândva, având o viață de mai bine de un veac și jumătate, un stat găgăuz, dar ale cărui raporturi cu bulgarii au fost mai degrabă raporturi de dușmănie decât de prietenie.

Nu noi spunem aceste lucruri, ci istoricii bulgari înșiși. Iată, nu e mult de când am socotit că este bine să dau în traducere românească lucrarea „Origina găgăuzilor" de A. Manoff, scriitor bulgar și fost ofițer în armata bulgară, iar acum în urmă a apărut, sub îngrijirea atât de competentă a d-lui Gheorghe I. Brătianu, traducerea unei alte lucrări similare datorită istoricului bulgar Balascoff.

Acești doi istorici bulgari confirmă și dovedesc, întemeiați pe izvoare din cele mai sigure, tot ce scriem în rândurile de față.

Amintim doar, ca o completare, protestul energic și unanim al populației din Varna și din cele două județe ale Cadrilaterului, adresat în 1878 sultanului și guvernului turc, atunci când, potrivit tratatului dela Berlin, se hotărâse alipirea acestor regiuni la Bulgaria.

In ce privește vechimea sau— mai exact — lipsa de vechime a minorității bulgare din Dobrogea Veche și din Cadrilater, chiar dacă ar fi să ne servim numai de constatările făcute de cei mai buni istorici bulgari, cum sunt, de pildă, Irecek și Miletici, și totuși este deajuns să se stabilească adevărul că o pretenție din partea bulgarilor asupra Dobrogei Vechi sau asupra Cadrilaterului este complet lipsită de temei. Ba istoricul Miletici socoate ca o glumă afirmația, că Dobrogea ar fi sau ar fi fost cândva tertioriu național bulgar.

De altfel, așezările bulgărești în Dobrogea, atâtea câte sunt, n'aparțin vreunui trecut îndepărtat, pentru a nu putea fi urmărite și verificate. Așa cum am arătat și într'un articol anterior, despre bulgarii din județul Tulcea se știe că aparțin grupului de coloniști bulgari stabiliți de ruși în Basarabia de miazăzi la începutul veacului al 19-lea.

Insă, de dată mult mai recentă sunt bulgarii din Cadrilater. La Turtucaia, la Silistra și în alte părți ale județului Durostor găsim foarte vechi așezări românești, dar nici în județul Durostor, nici în județul Caliacra nu se găsește nici o așezare bulgărească anterioară războiului din 1877—78. Când, prin tratatul dela Berlin, aceste județe au fost date Bulgariei, populația bulgară din ele nu era reprezentată decât prin indivizi sau prin mici și neînsemnate grupuri de familii aduse să cultive moșiile proprietarilor turci.

Această stare de lucruri a continuat aproape fără schimbare până în anul 1890, când guvernele dela Sofia începe opera de colonizare a Cadrilaterului cu bulgari din Bulgaria propriu zisă și Tracia. Această operație se continuă până în anul 1905.

Iată cum glăsuește adevărul despre situația Dobrogei Vechi și Cadrilaterului din punctul de vedere istoric și etnografic.

Dar mai este un punct ce nu e îngăduit a fi trecut cu vederea și anume soarta actualei populații românești din Cadrilater, populație compusă din vechile așezări de care am pomenit și din coloniștii români aduși din Peninsula Balcanică, din Banat și din Oltenia. Acești coloniști, prin munca lor dârză și prin multe jertfe de vieți omenești, au realizat o mare operă de ridicarea Cadrilaterului sub toate raporturile. Ei nu pot fi lăsați în voia soartei, precum nu este îngăduit să fie lăsat în voia soartei și avutul lor.

Grija de coloniștii din Cadrilater este impusă de o obligație națională și de o obligație de omenie.

N. BATZARIA

IN DANEMARCA

Deoarece populația daneză nu este cruțată de pericolul atacurilor aeriene engleze, s'a organizat cu concursul autorităților germane un serviciu propriu anti-aerian. In clișeu se văd membrele voluntare ale serviciului de căști albe de oțel și măști de gaz

REVIZUIREA AVOCAȚILOR EVREI DIN BAROUL ILFOV

Consiliul de disciplină al baroului Ilfov întrunit în ședință ieri sub președinția d-lui decan C. Stoicescu, văzând dispozițiunile decretului lege Nr. 2650 din 9 August 1940, care prevede că nu pot executa profesiunea de advocat decât evreii ce fac parte din categoria a doua, a hotărât să invite pe toți advocații stagiari și definitivi evrei înscriși în acest barou, ca până la 27 August 1940 să depună la cancelaria decanatului, actele necesare stabilirii calității lor de evrei ce îndeplinesc condițiunile art. 5 din decretul-lege Nr. 2650 din 9 August 1940.

CONSILIUL DE MINIȘTRI DE MIERCURI

D. prim ministru ing. I. Gigurtu, a prezidat Miercuri după amiază, la ora 6, un consiliu de miniștri, la sfârșitul căruia s'a dat următorul

COMUNICAT

Azi, 14 August, la ora 18, s'a ținut la președinția consiliului de miniștri, un consiliu de miniștri sub președinția d-lui prim ministru inginer Ion Gigurtu.

Consiliul a rezolvat lucrări curente, luând sfârșit la ora 19.

MARELE VOEVOD MIHAI A FOST NUMIT „A LA SUITE" IN BATALIONUL DE GARDĂ AL PALATULUI

Pe data de 15 August 1940 prin Inaltul Decret No. 2692, Marele Voevod Mihai de Alba Iulia a fost numit „A la suite" în Batalionul de gardă al Palatului.

Dizolvarea tuturor societăților și organizațiilor cu caracter secret din Franța

Geneva, 14 (Rador). — Corespondentul agenției „D. N. B." transmite:

Consiliul de miniștri francez a adoptat Marți un proect de lege prin care se decretează dizolvarea societăților secrete, precum și dizolvarea tuturor asociațiilor și organizațiilor cu caracter secret.

Proectul prevede, că un decret special, dat pentru fiecare societate secretă, în parte, va constata că societatea intră în prevederile legei de mai sus.

Toate bunurile mobile și imobile ale societăților dizolvate vor fi sechestrate. După lichidarea lor, sumele rezultate vor fi vărsate unui fond de prevedere.

PACEA DE MÂINE

de prof. AL. OTETELIȘANU

Deoarece problema păcei de mâine este în legătură cu situația țării noastre, de aceia ne-am gândit să vorbim despre ea.

Cetitorul, însă, nu trebue să se aștepte, să găsească în rândurile ce urmează, un plan al acestei păci, căci noi nu cunoaștem tainele gândurilor celor ce o vor impune.

Ceiace putem ști însă și poate ști oricine, este să ne dăm seama și de cine va impune pacea și cari sunt obiectivele ei.

Pacea va fi impusă de Germania, împreună cu aliata sa Italia, deoarece ele vor culege laurii victoriei.

Dacă vom avea o pace concepută de aceste două mari popoare, atunci, desigur, că obiectivele lor prezente și viitoare vor fi acelea, cari vor arăta, cari trebuesc să fie bazele planului de organizare a acestei păci.

Să vedem, așa dar, cari sunt obiectivele prezente și viitoare ale axei.

*

Germania și Italia au ajuns la o colaborare așa de strânsă, nu numai fiindcă concepțiile politice ale celor doi conducători s'au întâlnit, dar și fiindcă dreptul lor la viață era stânjenit de aceleași cauze.

Popoare mari, nu numai ca putere de manifestare a unor genii proprii, dar și ca număr, posedând relativ teritorii mici, se găsesc astăzi cu o posibilitate de desvoltare economică redusă, fără de care nici o desvoltare spirituală nu se poate desfășura în toată plenitudinea ei, ceiace le-a impus să voiască o expansiune, pentru crearea acelui spațiu vital, formulă atât de sugestivă găsită de cancelarul Hitler.

Ele se găseau față de Franța și Anglia, cari dețineau cele mai mari bogății ale omenirei, deși cu o populație europeană mult mai redusă, într'o situație de vădită inferioritate.

In această situație era firesc, să năzuiască la mai mult decât aveau, năzuință care cerea însă și putința de realizare.

Decenii de privațiuni, de sacrificii individuale pentru binele comun, de închegare a unei conștiințe unitare naționale puternice, au făcut ca năzuințele lor să nu rămână în domeniul idealurilor ireaîizabile, ci să intre în domeniul realizărilor practice.

Obiectivele prezente și viitoare ale Germaniei și Italiei sunt, așa dar, acelea, de a-și asigura acea desvoltare economică, care să le dea o bună stare materială, grație căreia să se formeze o ambianță prielnică, din care să se poată naște și o desvoltare spirituală specifică popoarelor lor.

Să vedem cum își pot consolida popoarele axei, ceiace a numit Hitler, spațiu vital.

*

In primul rând trebuie să ia toate măsurile, ca dușmanii de azi și alții, cari s'ar mai putea ivi mâine, să se găsească într'o situație de infericritate față de

(Continuare in pag. 2-a)

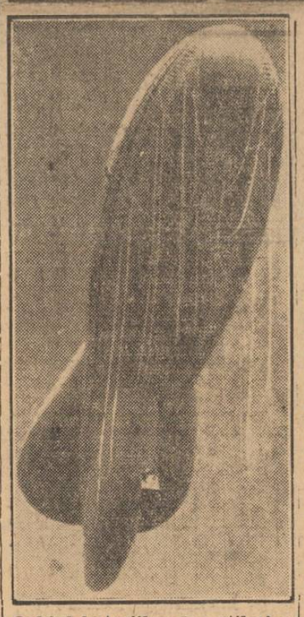

Ochiul bateriilor de artilerie: balonul captiv.

Editori și ziariști spanioli primiți de d. Goebbels

Berlin, 14 (Rador). — D. Goebbels, ministrul propagandei Reichului ,a primit Marți la amiază pe proprietarii caselor de editură spaniole și pe redactorii șefi ai ziarelor spaniole, care se află în Germania, ca invitați ai guvernului german.

D. Goebbels și-a exprimat deosebita sa satisfacție de a primi pe oaspeții spanioli.

In scurta cuvântare ce a ținut cu această ocazie, d. Goebbels a examinat diferitele chestiuni ce interesează îndeaproape Germania și Spania.

REZULTATELE OFENSIVEI GERMANE IMPOTRIVA ANGLIEI

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 14. — **Dările de seamă asupra atacurilor întreprinse Marți de aviația germană împotriva Angliei sunt comentate cu cel mai viu interes. Comunicatele înaltului comandament german redau în amănunt modul cum s'au desfășurat luptele, scoțând în relief succesele aviației germane. Presa germană relevă lipsa de sinceritate a comunicatelor britanice, care caută să ascundă situația reală, nemărturisind pierderile suferite de aviația engleză.**

Făcând abstracție de această polemică, reese în mod precis din modul cum s'au desfășurat luptele deasupra canalului Mânecii și din atacurile aviației germane împotriva coastelor engleze și a hinterlandului acestora, că acțiunea avioanelor germane a fost dusă în primul rând spre a dovedi supremația forțelor aeriene germane, ceeace s'a putut constata în mod indubitabil. Se precizează în această direcție că bombardarea porturilor engleze precum și a aerodromurilor din mijlocul insulei britanice sunt și ele faze premergătoare ale acțiunii în curs de desfășurare a forțelor germane împotriva Angliei. Rămâne să se vadă mai târziu proporțiile acestei acțiuni.

In această privință, e demn de semnalat că germanii au instalat tunuri cu bătaie lungă pe coasta canalului Mânecii. Nu se știe însă dacă englezii au și început să simtă efectele tirului acestor tunuri. In orice caz, faptul are deosebită importanță, mai ales din punct de vedere istoric.

Asupra rezultatelor ofensivei germane până în ziua de Marți, în ce privește avioanele engleze doborâte, se precizează că numărul acstora se cifrează la 317, iar pierderile germane însumează deabea o cincime din această cifră. Toate acestea fac să se vorbească despre „o slăbire simțitoare a insulei britanice". Se spune în schimb despre raidurile aviației engleze deasupra teritoriului german că acestea decurg în mod uniform, fără să aibă vre-un rezultat palpabil, cum a fost și ultimul raid britanic deasupra orașului danez Aalborg.

Mai e de semnalat în această privință încercarea avioanelor engleze de a sbura în noaptea de Marți spre Miercuri deasupra Berlinului. Acestea s'au îndepărtat însă repede de capitala Reichului.

INCIDENTUL DELA FRONTIERA GRECO-ALBANEZĂ COMENTAT LA BERLIN

Berlin, 14. — **Rezerva adoptată dela început de presa germană în legătură cu incidentul dela granița greco-albaneză continuă să se mențină. Această rezervă corespunde dealtminteri cu desăvârșire atitudinii adoptate de Wilhelmstrasse în această problemă intervenită între Italia și Grecia.**

Cercurile autorizate germane susțin în această privință punctul de vedere că Italia este aceea care trebue să arate lumii și vecinilor ei că chestiunea albaneză face parte integrantă din politica externă italiană.

Cercurile germane se abțin în acelaș timp să ia în considerare relatarea cu totul inexactă de către guvernul grec a incidentului dela granița albaneză, motivând aceasta prin aceea că Italia este aliata Germaniei și că aceasta consideră chestiunea în mod principial, după punctul de vedere al Italiei.

*

Pe lângă această atitudine ideală a Germaniei față de aliata ei, cercurile diplomatice precum și cele observatoare neutre de azi nu trec cu vederea faptul că această atitudine trebue considerată în sens pur material. La aceasta, se adaogă și declarația că nu sunt luate aci în considerație în anumite cazuri unele declarații italiene, cum ar fi aceea a ziarului „Telegrafo", prin care acesta vrea să facă o legătură între rezolvarea chestiunii albaneze și noua ordine politică în Sud-Estul european. In genere se poate rămâne în această privință la impresia că Germania nu vrea să aprecieze în niciun fel această nouă problemă. La aceasta, ar fi de adăogat, că cercurile neutre observatoare de aci sunt de părere că nu trebue în niciun caz trecute cu vederea învățămintele politice provocate de problemele ivite odată cu războiul în curs. In această privință trebue menționat faptul că Rusia Sovietică a procedat la revizuirea în total a rezultatelor acestui război. Nu trebue omisă de asemenea nici problema româno-ungară precum și aceia româno-bulgară și nici faptul că ele nu trebuiau puse înainte de sfârșitul războiului.

In fine, în ce privește problema albaneză, se repetă că rezolvarea ei pare să stea acum în mâinile Romei.

NOTE

CEI CARI NU TREBUESC UITAȚI...

Intr'o vreme când toată lumea vede cu groază scumpetea crescândă a vieții, guvernul a luat buna măsură a armonizării sau a rotunjirii, lefii marei mulțimi a sărăcilor slujbași de toate felurile. Măsura trebuie ajutată, însă, spre a-și atinge scopul; mai precis: să nu se îngăduie negustorilor, — cari acum dau zor că „s'au mărit lefurile", — să scumpească viața și mai mult.

Fără o frânare efectivă a tendinței de câștig nepermis, — fără un control serios, făcut de oameni cinstiți, — măsuri bune, ca aceea de care vorbim, pot da rezultate exact contrarii.

Dar dacă pentru imensa lume a slujbașilor umili, guvernul a făcut un gest de mult așteptat, fie-ne îngăduit să amintim, și să subliniem, existența unei categorii de făpturi cari nu trebuesc uitate. Arătam, nu de mult, ce microscopică pensie primesc văduvele de război grade inferioare. Socotelile repetate oricât, nu mai folosesc, iar argumentele, oricât de adânc căutate și de cu grije rânduite, nu pot înfățișa deplin drama constituită de viața unor asemenea văduve, cari se aleg cu una sută douăzeci și ceva de lei pensie, pe un an întreg...

Să ne oprim de a califica o astfel de situație, dar să n'o pierdem din vedere!... Și dacă în ziua marii vărsări de sânge, care, în 1918 a fost și ziua Schimbării la față a soartei României, — fiecare din noi a sfărâmat între gene o lacrimă pentru cei jertfiți muscând țărâna, să nu uităm pe făpturile cari, în acești nobili jertfiți, aveau nu numai unica bucurie a vieții lor, dar și pâinea lor cea de toate zilele, după care azi jinduiesc... — *M. Negru*

IN CORPUL ZIARULUI: O DECLARAȚIE SENSAȚIONALĂ A MINISTERULUI MARINEI AMERICANE

Predeal „Veștea"

IN ANGLIA

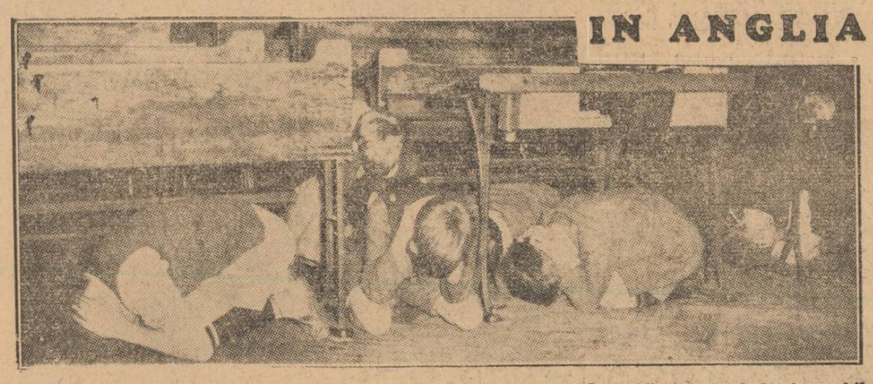

Elevii unei școale engleze în timpul unui atac aerian, se ascund sub bănci, astupându-și urechile

INTERZICEREA ORICĂREI ACTIVITĂȚI POLITICE CE NU SE INCADREAZĂ IN NOUA ORDINE A STATULUI

UN COMUNICAT AL MINISTERULUI DE INTERNE

Ministerul de Interne are cunoștință că unii din foștii membri ai partidelor politice desființate se dedau la o activitate politică ce nu se încadrează în actuala organizare de ordine politică unică și totalitară a Statului Român și a dispozițiunilor luate de guvern și de partidul Națiunii, singura organizare politică a cărei existență este permisă de lege.

Se atrage în mod stăruitor atențiunea tuturor persoanelor că potrivit Decretului-Lege pentru apărarea ordinei politice unice și totalitare a Statului Român din 22 Iunie 1940, o asemenea activitate este pedepsită cu amenda, închisoare și interdicție corecțională.

Ministerul de Interne consideră că o asemenea activitate politică este periculoasă pentru ordinea și siguranța Statului și în afară de aplicarea sancțiunilor de mai sus pe care o va urmări în contra acestor persoane înaintea instanțelor judecătorești, va face aplicarea dispozițiunilor art. 39 din Legea pentru apărarea ordinei în Stat din 1 Aprilie 1938, fixând tuturor acestor persoane un domiciliu obligatoriu.